

רשומות

הצעות חוק

31 בדצמבר 2001

3065

ט"ז בטבת התשס"ב

עמוד

הצעת חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002) (מס' 2), התשס"ב-2001 205

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002) (מס' 2), התשס"ב-2001

פרק א': תיקוני חקיקה

1. בחוק רשות הנמלים והרכבות, התשכ"א-1961' (להלן - חוק רשות הנמלים והרכבות), בסעיף 35א(ב), במקום "11%" יבוא "8%".

תיקון חוק רשות הנמלים והרכבות

דבריו הסבר

המדיניות הכלכלית ולעמוד ביעד הגידעון לשנת הכספים 2002, בדרך של תיקוני חקיקה שיבוצעו במשולב עם תיקוני החקיקה שהוצעו על ידי הממשלה בהצעת חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002), התשס"ב-2001 (הצעות חוק, התשס"ב, עמ' 16).

מבוא

עקב המצב הכלכלי הקשה שאליו נקלע המשק כתוצאה מההאטה החריפה בפעילות הכלכלית החליטה הממשלה לנקוט שורה של צעדים, כדי לבצע את ההתאמות הנדרשות בתקציב המדינה לשנת הכספים 2002.

מטרתה של הצעת חוק זו לאפשר את הגברת הצמיחה והתעסוקה, להשיג את יעדי התקציב ואת יעדי

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 45; התש"ס, עמ' 278.

- תיקון חוק מילווה קצר מועד
2. בחוק מילווה קצר מועד, התשמ"ד-1984,² בסעיף 1 - (1) בסעיף קטן (א), הסיפה המתחילה במילים "ובלבד שסך כל" - תימחק; (2) סעיפים קטנים (ב) עד (ד) - בטלים.
- תיקון חוק לפיצוי נפגעי גזת
3. בחוק לפיצוי נפגעי גזת, התשנ"ד-1994,³ אחרי סעיף 3 יבוא:
- "תחילת תשלום 3. א. קצבה חודשית כאמור בסעיף 3 לא תשולם בעד תקופה שקדמה לקצבה חודשית לחודש שבו הגיש הנפגע תביעה לפי סעיף 6 לקצבה חודשית."
- תיקון חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב]
4. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁴ (להלן - חוק הביטוח הלאומי), בסעיף 65(א), במקום "ולא מלאו לו 18 שנים" יבוא "ולא מלאו לו 16 שנים".

דברי הסבר

סעיף 3 סעיף 3 לחוק לפיצוי נפגעי גזת, התשנ"ד-1994, קובע כי מי שהוכר כנפגע על פי החוק ונקבעה לו דרגת נכות בשיעור 40% או יותר, יהא זכאי לקצבה חודשית בגובה של עד 25% מהשכר הממוצע במשק, בהתאם לדרגת נכותו. נוסף על כך קובע החוק זכאות לפיצוי חד פעמי בגובה שבין 6,000 שקלים חדשים לבין 100,000 שקלים חדשים, בהתאם לדרגת הנכות.

בחוק נקבע כי תחילתו תהא כיום 1.1.1995, וכי לא תשולם קצבה בעבור מועד הקודם למועד התחילה האמור. על סמך קביעה זו, משולמת הקצבה למי שהוכר כזכאי לה רטרואקטיבית מיום 1.1.1995, וזאת גם אם התביעה לקבלת קצבה הוגשה שנים רבות לאחר מכן.

היות שהזכאים לקצבה חודשית זכאים לפי החוק גם למענק חד פעמי, כמתואר לעיל, מוצע לקבוע שהזכאות לקצבה חודשית תחל בחודש שבו הוגשה התביעה לקבלת הקצבה, כמקובל.

סעיף 4 בשנת 2001 צפוי המוסד לביטוח לאומי לשלם קצבאות ילדים בסך של כ-7.1 מיליארד שקלים חדשים בעד כ-2.2 מיליון ילדים. הקצבאות האמורות משולמות בעד ילדים שטרם מלאו להם 18 שנים.

מוצע לקבוע כי קצבאות הילדים ישולמו בעד ילדים שטרם מלאו להם 16 שנים.

סעיפים לנוכח הצורך לבצע את ההתאמות 1, 6 ו-10 הנדרשות בתקציב המדינה, מוצע לקבוע כי רשות הנמלים והרכבות תעביר למדינה סכום של 350 מיליון שקלים חדשים בשנת התקציב 2002. כנגד הסכום שיועבר כאמור, מוצע להפחית את התמלוגים שעל הרשות לשלם למדינה לשיעור של 8% מהכנסות הרשות, במקום שיעור של 11% הקבוע כיום, וזאת החל בשנת 2003. כנגד הפחתת תמלוגים זו תופחת אגרת הרצוף על מטעני יבוא בשיעור של 0.08%, החל בשנת 2003, בתקנות שיתקינו שר התחבורה ושר האוצר לפי סעיף 21(א) לחוק רשות הנמלים והרכבות, התשכ"א-1961.

הצעת חוק זהה לסעיפים אלה פורסמה בהצעות חוק, התשס"א, עמ' 806.

סעיף 2 איגרות החוב המוצאות לפי חוק מילווה קצר מועד, התשמ"ד-1984 (להלן - חוק מק"מ), נועדו לשמש כלי מוניטרי. לפי סעיף 4 לחוק מק"מ מוכרת הממשלה את איגרות החוב לבנק ישראל בלבד, ולפי סעיף 6 לחוק מק"מ מוכר בנק ישראל את איגרות החוב לציבור וקונה אותן ממנו במטרה להשפיע על הרחבתם או צמצומם של אמצעי התשלום ולמלא את תפקידיו על פי דין.

התקרה הקיימת היום בחוק מק"מ מגבילה את יכולתו של בנק ישראל להשתמש בכלי זה, יחד עם כלים אחרים, בגמישות וביעילות הנדרשים, לצורך ביצוע המדיניות המוניטרית.

מוצע איפוא לבטל את התקרה הקיימת בחוק מק"מ לענין השימוש במילווה קצר מועד.

² ס"ח התשמ"ד, עמ' 69; התשנ"ו, עמ' 376.

³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 277; התשנ"ח, עמ' 100.

⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשס"א, עמ' 233.

5. בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001⁵ -

תיקון חוק
תאגידי מים
וביוב

(1) בסעיף 13(ב), במקום פסקאות (1) ו-(2) יבוא:

"(1) המחיר המקורי של נכס יהא שוויו ביום ההעברה, כפי שנקבע בהתאם לכללים לפי סעיף 11;

(2) שווי הרכישה יהא שווי הזכות במקרקעין ביום ההעברה, כפי שנקבע בהתאם לכללים לפי סעיף 11;

(3) יום הרכישה יהיה יום ההעברה;

(4) העברת הזכות במקרקעין מהרשות המקומית לחברה תחויב במס רכישה בשיעור של 0.5% משווייה לפי פסקה (2) ולא תחויב במס מכירה; לענין זה, "יום ההעברה" - יום חתימת הסכם ההעברה של הנכסים מהרשות המקומית לחברה."

(2) סעיף 154 - בטל.

6. תחילתו של סעיף 35א(ב) בחוק רשות הנמלים והרכבות, כנוסחו בסעיף 1 בחוק זה, ביום כ"ז בטבת התשס"ג (1 בינואר 2003).

חוק רשות
הנמלים והרכבות
- תחילה

פרק ב': הוראות שעה

7. בפרק זה -

הגדרות

"היום הקובע" - ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001);

"התקופה הקובעת" - התקופה שמיום י"ז בטבת התשס"ב (1 בינואר 2002) עד יום כ"ז בטבת התשס"ג (31 בדצמבר 2002).

8. בפקודת מס הכנסה⁶, סעיף 111 לא יחול בתקופה הקובעת.

פקודת מס
הכנסה - הוראת
שעה

דברי הסבר

יוצא מפסקאות (1) עד (3) המוצעות, כהשלמה לתיקון המוצע, מוצע כי התורה תשלם מס רכישה בעבור זכויות מקרקעין שרכשה מהרשות, אך שיעורו יהיה שיעור מופחת (פסקה (4) המוצעת).

כמו כן, מוצע לבטל בחוק תאגידי מים וביוב את האפשרות לקבוע הסדרי מיסוי מיוחדים לחברות מים וביוב בחקיקת משנה, המעוגנת בסעיף 154 בחוק האמור. וזה נוסח הסעיף כלשונו היום:

"תקנות בדבר הסדרי מיסוי מיוחדים לחברות

154. שר האוצר, כאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע הסדרי מיסוי מיוחדים לחברות, לרבות שיעורי המס שיחולו עליהן; תקנות לפי סעיף זה יחולו על אף הוראות כל דין."

סעיפים מוצע לקבוע כי ההטבות החריגות במס 8, 9 ו-12 הכנסה, במענקים למפעלים ובהטבות לזכאים ברכישת דירות, הניתנות לתושבים ומפעלים בדרום הארץ, לא יחולו במהלך שנת 2002.

סעיף 5 סעיף 13 בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001 (להלן - חוק תאגידי מים וביוב), קובע כי לענין פקודת מס הכנסה ולענין חוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה), התשכ"ג-1963, נכנסת חברה למים וביוב בנעלי הרשות המקומית שהקימה אותה, ועל כן המחיר המקורי של נכס ושווי הרכישה של זכות במקרקעין יהיו לפי יום רכישת הנכס או הזכות בידי הרשות המקומית. על פי הסעיף האמור, בעת מכירת הנכס או הזכות יהא על החברה למים וביוב לשלם מס שבח על כל השבח שנצמח ממועד רכישת הנכס על ידי הרשות המקומית (על אף העובדה שרשות מקומית פטורה מתשלום מס שבח). יתר על כן, הפחת על הנכס יהא לפי ערכו ההיסטורי, וכפועל יוצא מכך תהא חבות המס השוטפת של החברה למים וביוב גבוהה יחסית.

כדי לעודד הקמת חברות למים וביוב על ידי רשויות מקומיות, מוצע לתקן את סעיף 13 האמור כך שהעברת הנכסים לחברה למים וביוב תיחשב כאירוע מס הפטור מתשלום מס לפי החוקים האמורים (כפועל

⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 454.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

9. בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, סעיף 40ג) לא יחול בתקופה הקובעת.
10. נוסף על התמלוגים לפי סעיף 35א(ב) בחוק רשות הנמלים והרכבות, תעביר רשות הנמלים והרכבות למדינה, בתוך שבוע ימים מפרסומו של חוק זה, תמלוגים נוספים בסכום של 350 מיליון שקלים חדשים.
11. נוסף על התשלומים לפי סעיף 44א בחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986⁶ (להלן – חוק הרשות), בשנת הכספים 2002, תעביר רשות הדואר למדינה תשלום נוסף בסכום של 200 מיליון שקלים חדשים, וזאת מן הכספים הצבורים בקרנות לפי סעיף 42 בחוק הרשות; התשלום הנוסף לפי סעיף זה יועבר למדינה בארבעה סכומים שווים: ב"ו בפברואר, ב"ו במאי, ב"ו באוגוסט וב"ו בנובמבר לשנת 2002, והוראות סעיפים קטנים (ד) ו"ה) של סעיף 44א בחוק האמור לא יחולו עליו, ואולם אם ראה שר התקשורת כי הרשות, עקב מצבה הכלכלי, אינה יכולה לעמוד בתשלום הרביעי, רשאי הוא לפטור אותה ממנו.
12. בחוק הלוואות לדיור, התשנ"ב-1992⁷, הוראות סעיף 6ד לא יחולו –
- (1) על מי שרכש דירה, בנה דירה או הרחיב דירה בתקופה הקובעת;
- (2) על מי שרכש דירה, בנה דירה או הרחיב דירה לפני התקופה הקובעת אך לא חתם על חוזה לקבלת הלוואה לדיור לפני תחילת התקופה הקובעת, אלא אם כן חתם על חוזה הלוואה כאמור בתוך 30 ימים מיום תחילתו של חוק זה.
13. (א) על אף האמור בחוק הביטוח הלאומי, בהגדרה "השכר הממוצע" שבסעיף 1 ובסעיף 2, בתקופה הקובעת יהיה "השכר הממוצע", למעט לענין גמלאות המשתלמות לפי פרק ט' לחוק הביטוח הלאומי, השכר הממוצע ביום הקובע.
- (ב) על אף האמור בסעיף 68(א) לחוק הביטוח הלאומי, בתקופה הקובעת יהיה ערך נקודת הקצבה, לענין קצבת הילדים, ערך נקודת הקצבה ביום הקובע.
14. תחילתו של חוק זה ביום י"ז בטבת התשס"ב (1 בינואר 2002), אלא אם כן נקבע אחרת בחוק זה.

חוק לעידוד השקעות הון – הוראת שעה
חוק רשות הנמלים והרכבות – הוראת שעה

חוק רשות הדואר – הוראת שעה

חוק הלוואות לדיור – הוראת שעה

חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) – הוראת שעה

דברי הסבר

מוצע להורות לרשות הדואר להעביר למדינה סך של 200 מיליון שקלים חדשים מעודפי הכנסותיה, הנמצאים בקרנות ובפיקדונות.

סעיף 13 מוצע לקבוע בהוראת שעה כי השכר הממוצע במשק, בהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, יהיה השכר הממוצע במשק שנקבע ביום 1.1.2001. צעד זה ישמור על ערכן הנומינלי של הגמלאות המשולמות על ידי המוסד לביטוח לאומי וימנע גידול נוסף בשכר המינימום בשנת 2002, שפועל יוצא ממנו הינו גידול נוסף בעלויות ההעסקה במשק, וזאת במטרה למנוע את הגדלת שיעורי האבטלה בשנת 2002. יחד עם זאת, מוצע שלא להחיל את הוראת השעה האמורה על גמלאות הנכות המשולמות לפי פרק ט' לחוק הביטוח הלאומי. בהתאם לכך, מוצע לקבוע כי גם נקודות הקצבה המשמשות בסיס לחישוב קצבאות הילדים ייוותרו ברמתן הנוכחית במהלך שנת 2002.

סעיף 11 תעריפי רשות הדואר נמצאים בפיקוח. מאז הקמתה של הרשות גבוחה רמת התעריפים המאושרת מהעלויות בפועל, והדבר יצר עודפי הכנסה ניכרים, אשר רק חלקם הופנה לתקציב ההשקעות. בשנת 1999 הגישה הועדה הציבורית להסדרת ענף הדואר (ועדת ברודט) את המלצותיה, המתייחסות למכלול הנושאים הכלכליים הקשורים לפעילות הענף. אחת מהמלצות הועדה היא להפחית את התעריפים ולבטל את הרווחיות העודפת.

הקציב רשות הדואר לשנת 2001 נבנה בהנחה כי בראשית שנת 2000 יופחתו תעריפי רשות הדואר ב"4%. במהלך שנת 2001 לא הופחתו תעריפי הרשות וכתוצאה מכך נצברו ברשות הדואר עודפי הכנסות נוספים. על פי הדוחות הכספיים של הרשות לשנת 2000, לרשות פיקדונות ומזומנים בסכום העולה על 500 מיליון שקלים חדשים.

⁷ ס"ח התשי"ט, עמ' 234; התשס"א, עמ' 239.

⁸ ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

⁹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 246; התשס"א, עמ' 239.

¹⁰ ס"ח התשנ"ט, עמ' 53.